

LESBRIEF HELP, DIEREN IN GEVAAR!

André Kuipers | Illustraties door Paco Vink

Doelgroep: groep 1 en 2

Thema's: natuur, ruimtevaart,
(bedreigde) dieren, klimaatverandering

Tekst lesbrieff: Marije van der Schaaf

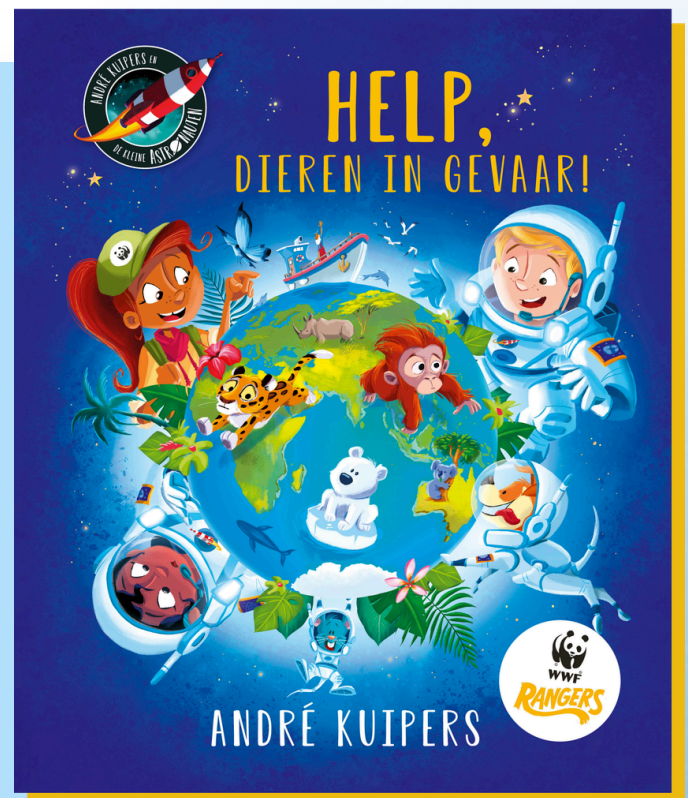
Introductie

- Laat het omslag van het boek zien. Waar denken de kinderen dat het boek over gaat?
- Wie kent de avonturen van André en Valentina al?
- Vertel dat de schrijver van dit verhaal – André Kuipers – zelf ook astronaut is. Hij is twee keer in de ruimte geweest en weet er dus heel veel van.
- Wie weet wat een astronaut is? (Een astronaut is iemand die door de ruimte reist. Je noemt zo iemand ook wel een ruimtevaarder. Een astronaut reist met een raket of ruimteschip door de ruimte. Daar doen astronauten onderzoek en ze kijken naar hoe het met de aarde gaat. André en Valentina zien bijvoorbeeld dat er steeds minder regenwoud op aarde is, omdat er veel bomen worden gekapt.)

Over Help, dieren in gevaar!

Dieren redden op aarde vanuit de ruimte: het kan! De kleine astronauten helpen dieren in nood met de hulp van hun nieuwe vriendin Stella, die ranger is. Dit keer redden ze een kleine orang-oetan, een jaguar en een ijsbeer. Bekijk samen met de kleine astronauten hoe mooi en bijzonder onze planeet is vanuit de ruimte!

In *Help, dieren in gevaar!* combineert astronaut André Kuipers zijn fascinatie voor de ruimte met zijn liefde voor de aarde en de natuur. Het boek bevat een belangrijke boodschap over duurzaamheid, vriendschap en het beschermen van dieren, waardoor het perfect leent voor een les over deze thema's. De opbrengst van het boek schenkt André Kuipers aan het Wereld Natuur Fonds, waarvoor hij al meer dan 20 jaar ambassadeur is.

Kringgesprek

- Lees het boek *Help, dieren in gevaar!* voor en ga met de kinderen in gesprek over het verhaal.
- Hebben de kinderen weleens een jaguar, een orang-oetan en een ijsbeer in het echt gezien in de dierentuin?
- Wie weet waarom je een baby-aapje niet als huisdier mag houden? Welke dieren kun je wel als huisdier houden? Noem verschillende dieren en laat de kinderen overleggen welk dier je wel en welk je dier je beter niet als huisdier kunt houden.
- Wat gebeurt er met je lichaam als je in de ruimte bent? Omdat je in de ruimte gewichtloos bent, is het net alsof je niets weegt. Je zweeft vrij in de lucht. Dat voelt nog het meest als zweven onder water. Heb jij dat weleens geprobeerd?
- De opa van Stella is een ranger. Wie weet wat een ranger doet? (Een ranger doet onderzoek in de natuur en helpt dieren in nood.) Ben je ook een ranger als je een vlieg helpt die in je beker limonade is gevallen?
- Als André geen astronaut was geworden, dan was hij net als Stella ranger geworden. Wat willen de kinderen later worden?

ORANG-
OETAN

JAGUAR

IJSBEER

Opdrachten

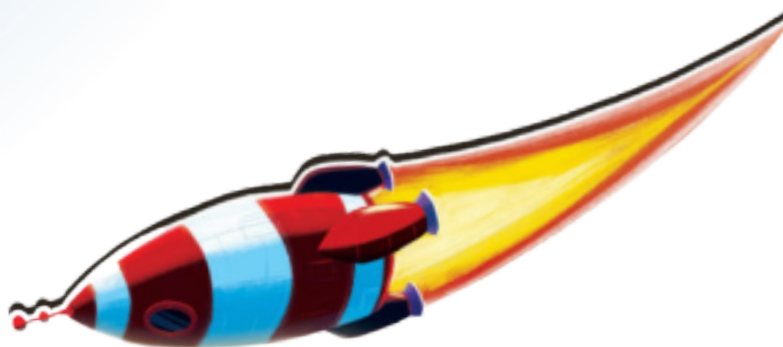
De opdrachten in deze lesbrief zijn ook te maken zonder kennis van het boek.

Opdracht 1 – Raket knutselen

André en Valentina reizen door de ruimte in een raket. Laat de kinderen een raket knutselen. Afhankelijk van de leeftijd en vaardigheden van de kinderen kan dit ruimtelijk of in het platte vlak.

- **platte vlak 1:** Laat de kinderen een aantal vierkantjes en driehoekjes vouwen en uitknippen in verschillende kleuren (of knip dit alvast zelf voor de kinderen). Laat ze met de vierkantjes een raket op een vel papier leggen en plakken. De driehoekjes gebruiken ze voor de punt van de raket en voor de staart.
- **platte vlak 2:** Laat de kinderen met blokjes (vierkant en driehoekig) de raket op hun tafel leggen.
- **ruimtelijk:** geef elk kind een wc-rolletje, een gekleurd vel papier en gekleurde strookjes papier in rood, oranje en geel. Laat ze het wc-rolletje bekleden met het gekleurde papier, laat ze twee driehoeken knippen voor de vleugels en die aan weerszijden plakken. De gekleurde strookjes plakken ze aan de onderkant van het rolletje (aan de binnenkant), dit zijn de vlammen die uit de staart van de raket komen. Help ze met de punt van de raket, door een cirkel te knippen en die met een inknipping tot een punt te vouwen.

Laat iedereen tot slot hun raket 'lanceren' door terug te tellen van tien tot één. Oefen het terugtellen een paar keer voor de kinderen die het opnoemen van de getallen in omgekeerde volgorde nog lastig vinden, of tel terug vanaf vijf of drie.

Opdracht 2 – Bewegen door de ruimte

Deze opdracht kan je het beste uitvoeren in de gymzaal.

- Laat de kinderen ontdekken hoe een raket werkt met behulp van een ballon. Blaas de ballon op, maar knoop het tuitje niet dicht. Als je de ballon loslaat, vliegt hij door het gymlokaal. Door de lucht die door het tuitje naar buiten stroomt, wordt de ballon voortgestuwd, de lucht in. Ook een raket wordt op deze manier gelanceerd: de raketmotoren spuiten met heel kracht verbrande gassen naar beneden, waardoor de raket met heel veel snelheid omhoog wordt geduwd. Een raket beweegt niet zo kriskras door de ruimte als de ballon, maar gaat in een recht lijn omhoog.
- Laat de kinderen doen alsof ze een raket zijn die wordt gelanceerd. Eerst zitten ze in hurkzit, tel dan gezamenlijk af van tien naar één, laat de motor trillen en lanceer dan de raket door hoog in de lucht te springen en zo snel mogelijk naar de overkant te rennen.
- Laat de kinderen als een astronaut door het speellokaal bewegen, met grote passen en langzame bewegingen. Ze draaien een rondje om hun as en bewegen hun armen van laag naar hoog.

Opdracht 3 – Ik ga op ruimtereis en ik neem mee...

Speel het geheugenspelletje 'Ik ga op (ruimte)reis en ik neem mee...' Noem een voorwerp dat je mee naar de ruimte neemt, bijvoorbeeld je pyjama. Het kind dat naast je zit herhaalt de zin en verzint er een voorwerp bij. Maak met elkaar een zo lang mogelijke ketting van voorwerpen.

Tip: Maak het eventueel makkelijker door in de kring voorwerpen neer te leggen die de kinderen kunnen noemen.

Opdracht 4 – Ranger in je eigen buurt

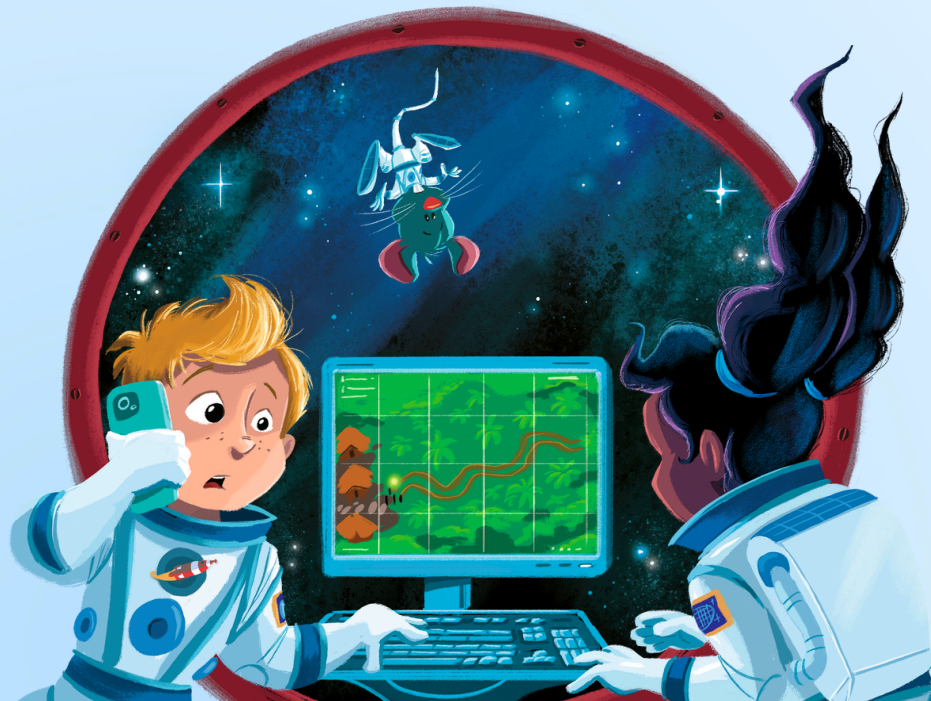
Een ranger doet onderzoek in de natuur en helpt dieren in nood. Laat de kinderen ranger worden in hun eigen buurt of rondom de school. Laat ze verkennen welke dieren en planten er rondom de school te vinden zijn, zoals insecten, vogels en andere kleine dieren. Plant in het voorjaar zaadjes van bloemen en planten die insecten aantrekken. Maar in de winter slingers van pinda's of maak zelf vetbollen en hang die in de boom of voor het raam van de klas. Of ruim samen zwerfafval op rondom de school, zodat dieren er niet per ongeluk van eten en er ziek van worden. Zo kun je dieren helpen die het moeilijk hebben.

Opdracht 5 – Spoorzoeken in de buurt

Vanuit hun raket kunnen André en Valentina de aarde goed zien. Ze zien bijvoorbeeld hoe het regenwoud steeds kleiner wordt. Er worden veel bomen gekapt om ruimte te maken voor akkers en weiland. En ze zien bandensporen die leiden naar de plek waar de babyjaguar gevangen zit.

Laat de kinderen net als André en Valentina de aarde verkennen. Loop met de kinderen een gemarkeerde wandeling in de buurt van de school of zet zelf met stoepkrijt een route uit die de kinderen kunnen volgen. Zien ze alle aanwijzingen en lukt het ze de route te volgen?

Opdracht 6 – Eten in de ruimte

VEen ranger doet onderzoek in de natuur en helpt dieren in nood. Laat de kinderen ranger worden in hun eigen buurt of rondom de school. Laat ze verkennen welke dieren en planten er rondom de school te vinden zijn, zoals insecten, vogels en andere kleine dieren. Plant in het voorjaar zaadjes van bloemen en planten die insecten aantrekken. Maar in de winter slingers van pinda's of maak zelf vetbollen en hang die in de boom of voor het raam van de klas. Of ruim samen zwerfafval op rondom de school, zodat dieren er niet per ongeluk van eten en er ziek van worden. Zo kun je dieren helpen die het moeilijk hebben.

Laat de kinderen met elkaar een dagmenu verzinnen voor in de ruimte. Wat eten astronauten als ontbijt, lunch en avondeten?

Opdracht 7 – Noorderlicht- kunstwerk

Lees bladzijde 20 en 21 voor,
waarop André en Valentina
naar het noorderlicht kijken.

Wie van de kinderen heeft weleens
het kan ook blauw, paars of roze zijn. Het
ontstaat doordat de zon kleine deeltjes naar
de aarde stuurt. Dat heet zonnwind. Die
deeltjes botsen op de deken van lucht die om de
aarde zit (de atmosfeer) en daardoor zie je een
kleurige gloed in de lucht.

Laat de kinderen een noorderlicht-kunstwerk maken:

Deel vellen zwart papier uit, en pastelkrijt in groen,
blauw, roze en paars. Doe voor hoe je een zwierige
lijn op het vel tekent, en die vervolgens met je
vinger naar boven uitwrijft. Zo ontstaat er een soort
gloed van kleur op het papier. Laat de kinderen
met een wattenstaafje stipjes witte verf op het vel
papier stippelen: de sterren en de planeten.

Nodig:

- vellen zwart papier
- pastelkrijt in groen,
blauw, roze en paars
- witte verf
- wattenstaafjes

Extra

- Er is een liedje gemaakt over André en Valentina: 'De Kleine Astronauten', gezongen door Ageeth de Haan. Hierin hoor je hoe André en Valentina vanuit hun raket kunnen zien dat er een dier in nood is.
- Hier vind je meer informatie over de avonturen van André en Valentina en de makers van de boeken. Ook vind je er informatieve filmpjes over ruimtevaart en vertelt André Kuipers over zijn belevenissen in de ruimte.
- Hier kun je diverse materialen downloaden bij de boeken van André Kuipers, zoals kleurplaten en knutselmaterialen.

Meer boeken van André Kuipers

